

PARTER

Sökande

Rottneros Bruk AB, 556014-4502
Box 144
826 23 Söderhamn

Ombud: [REDACTED]
Alrutz' Advokatbyrå AB
Kungsgatan 42
111 35 Stockholm

SAKEN

Ansökan om dels tidsbegränsad ändring av villkor avseende utsläpp till luft av kolmonoxid enligt Svea hovrätts, dåvarande Miljööverdomstolens dom 2007-06-08 i mål nr M 2023-06, dels ändring av provisorisk föreskrift avseende utsläpp till vatten enligt Vänerns borgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen deldom 2013-12-20 i mål nr M 197-05, allt avseende Rottneros Bruk AB:s massafabrik i Rottneros, Sunne kommun

DOMSLUT

A. Mark- och miljödomstolen ändrar villkor 8 i dåvarande miljödomstolens deldom den 3 februari 2006 i mål nr M 197-05 och dåvarande Miljööverdomstolens dom den 8 juni 2007 i mål nr M 2032-06 till följande lydelse.

8. Halten kolmonoxid (CO) i utgående rökgaser från den nya fastbränslepannan får som dygnsmedelvärde under 95 procent av driftdygnen under ett kalenderår inte överstiga 250 milligram per normal kubikmeter torr rökgas vid 6 procent syre (O₂). Utsläpp under start/stopp och torkning av murverk ska inte medräknas.

Under perioden fram till den 31 december 2022 får halten kolmonoxid (CO) i utgående rökgaser från fastbränslepannan som dygnsmedelvärde under

Dok.Id 580701

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänerns borg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/		måndag – fredag 08:00–16:00

95 procent av driftdyggen under ett kalenderår inte överstiga 500 milligram per normalkubikmeter torr rökgas vid 6 procent syre (O₂). Utsläpp under start/stopp och torkning av murverk ska inte medräknas.

- B. Mark- och miljödomstolen ändrar vidare de i mål nr M 197-05, genom deldom den 20 december 2013, föreskrivna provisoriska föreskrifterna P8 och P9 på så sätt att utsläppet av COD under 2022 inte får överstiga 5 000 ton/år vid en årsproduktion om såväl högst 170 000 ton pappersmassa som en produktion överstigande samma mängd. Nämda provisoriska föreskrifter gäller i övrigt och för övrig tid oförändrade.
-

BAKGRUND

Rottneros Bruk AB (nedan även bolaget) bedriver pappersmassabruk vid bolagets anläggning i Rottneros, cirka en mål söder om Sunne.

Dåvarande miljödomstolen lämnade i deldom den 3 februari 2006 i mål nr M 197-05 bolaget tillstånd till, såvitt nu bl.a. är av intresse, produktion av högst 200 000 ton pappersmassa per år vid bruket med rätt att fördela produktionen mellan slipmassa respektive CTMP- och/eller TMP-massa. Bolaget meddelades i samma deldom även tillstånd till anläggande och drift av en ny fastbränslepanna.

Sedan bolaget överklagat miljödomstolens dom till Svea hovrätt, Miljööverdomstolen, ändrade Miljööverdomstolen genom dom den 8 juni 2007 i mål nr M 2032-06 vissa delar av miljödomstolens dom, däribland nu aktuella villkor 8 avseende utsläpp av kolmonoxid (nedan CO) från den nya pannan. Miljööverdomstolens dom vann laga kraft den 7 juli 2007 och tillståndet togs i anspråk den 23 december 2007.

Miljödomstolens och Miljööverdomstolens ovan nämnda domar innebar vidare bl.a. att avgörandet av slutliga villkor avseende utsläpp till vatten från reningsanläggningen sköts upp under en provotid.

Villkor 8 avseende utsläpp av kolmonoxid (nedan CO) från den nya pannan
Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt har därefter i dom den 26 juni 2012 i mål nr M 2626-11 förlängt igångsättningstiden för bland annat anläggandet av den nya fastbränslepannan. Ingen ändring gjordes därvid i villkor 8 enligt Miljööverdomstolens ovan nämnda dom. Villkoret lyder enligt följande.

8. *Halten kolmonoxid (CO) i utgående rökgaser från den nya fastbränslepannan får som dygnsmedelvärde under 95 procent av driftdygnet under ett kalenderår inte överstiga 250 milligram per normalkubikmeter torr rökgas vid 6 procent syre (O₂). Utsläpp under start/stopp och torkning av murverk skall inte medräknas.*

Den nya pannan togs i drift sommaren 2017 varefter den tidigare barkpannan avvecklades under hösten 2017.

Bolaget ansökte i juni 2019 om en tillfällig villkorsändring av villkor 8 på grund av ett haveri i en matarskruv för bränsle till pannan. Mark- och miljödomstolen meddelade den 24 september 2019 dom i mål nr M 2650-19, vari bolagets yrkande bifölls och en tillfällig villkorsändring gällde fram till den 31 december 2020.

Bolaget ansökte ånyo i oktober 2021 om en tillfällig villkorsändring av villkor 8 på grund av fortsatta problem med pannan vilket ledde till att bolaget under driftstopp 2019 byggde om pannan med en efterföljande längre tid för intrimning. I dom den 14 januari 2022 i mål nr M 4207-21 biföll mark- och miljödomstolen bolagets yrkande och en tillfällig villkorsändring gällde fram till den 31 december 2021.

Provisoriska föreskrifter avseende utsläpp till vatten

Vad gäller den uppskjutna frågan avseende slutliga villkor för utsläpp till vatten från reningsanläggningen beslutade mark- och miljödomstolen i deldom den 20 december 2013 i mål nr M 197-05 att fastställa vissa slutliga villkor angående bland annat on-line mätning av pH, ammoniumkväve och fosfatfosfor i det biologiska reningssteget i reningsanläggningen och införande av rutiner för optimerad dosering av syra/lut respektive närsalter. Slutliga villkor föreskrevs även beträffande användningen av komplexbildare. Mark- och miljödomstolen förlängde därutöver i samma deldom prövotiden avseende ytterligare slutliga villkor för utsläpp till vatten från reningsanläggningen samt ålade bolaget att senast tre år efter det att domen vunnit laga kraft inkomma med en redovisning av vissa i domen närmare angivna utredningar m.m. Mark- och miljödomstolen har därefter efter ansökningar från bolaget beslutat att ytterligare förlänga prövotiden angående slutliga villkor för utsläpp till vatten i kvarvarande delar, senast i deldom den 18 juni 2021 i mål nr M 197-05. Enligt denna dom, ska bolaget senast den 5 december 2022 inkomma med redovisning av föreskrivna utredningar samt förslag till slutliga villkor vid produktion av högst 170 000 årston respektive högst 200 000 årston pappermassa.

Mark- och miljödomstolen föreskrev vidare i deldomen 2021 att de provisoriska föreskrifterna P8 och P9 avseende utsläpp till vatten som föreskrevs i deldomen 2013 ska gälla även under den förlängda prøvotiden.

Enligt ovannämnda provisoriska föreskrifter får, såvitt nu är av intresse, utsläppen av COD som begränsningsvärde inte överstiga 4 000 ton/år oberoende av produktionsnivå. Begränsningsvärdet för COD får enligt föreskrifterna ersättas av ett begränsningsvärde för TOC efter godkännande av tillsynsmyndigheten. Så har ännu inte skett.

Bolaget ansökte 2018 om ändring av den provisoriska föreskriften då problem med reningsanläggningen förelåg. Mark- och miljödomstolen ändrade i dom den 12 september 2018 i mål nr M 2064-18 de föreskrivna provisoriska föreskrifterna P8 och P9 på så sätt att utsläppet av COD under 2018 inte fick överstiga 5 000 ton/år vid en årsproduktion om såväl högst 170 000 ton pappersmassa som en produktion överstigande samma mängd. Sedan bolaget i november 2020 ånyo ansökt om tillfällig ändring av de nämnda provisoriska föreskrifterna, beslutade mark- och miljödomstolen i dom den 30 december 2020 i mål nr 4913-20 att bevilja en tillfällig ändring innebärande av utsläppet av COD under 2020 inte fick överstiga 5 000 ton/år vid nämnda produktionsmängder.

ANSÖKAN

Yrkande

Rottneros Bruk AB har nu, på grunder som utvecklas nedan och i ingiven rapport A, Tekniskt underlag för ansökan om - villkorsändring avseende kolmonoxid - CO (domstolens aktbilaga 2; domstolens anmärkning), yrkat att villkor 8 ändras enligt följande.

- 8. Halten kolmonoxid (CO) i utgående rökgaser från den nya fastbränslepannan får som dygnsmedelvärde under 95 procent av driftdygnet under ett kalenderår inte överstiga 250 milligram per normal kubikmeter torr rökgas vid 6 procent syre (O₂). Utsläpp under start/stopp och torkning av murverk skall inte medräknas.*

Under perioden fram till 2022-12-31 får halten kolmonoxid (CO) i utgående rökgaser från fastbränslepannan som dygnsmedelvärde under 95 procent av driftdygnet under ett kalenderår inte överstiga 500 milligram per normalkubikmeter torr rökgas vid 6 procent syre (O₂). Utsläpp under start/stopp och torkning av murverk skall inte medräknas.

Bolaget har vidare, på grunder som utvecklas nedan och i ingiven rapport B, Teknisk bilaga för ansökan om ändring av prøvotidsföreskrift under 2022 (domstolens aktbilaga 3; domstolens anmärkning), yrkat att begränsningsvärdet för utsläpp till vatten av COD enligt de provisoriska föreskrifterna P8 och P9 ändras på så sätt att det årliga utsläppet under år 2022 inte får överstiga 5 000 ton oberoende av produktionsnivå.

Bolaget har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande.

Ansökan om tidsbegränsad ändring av villkor 8

Grunder

Som framgår av den ingivna rapporten A (domstolens aktbilaga 2; domstolens anmärkning) har det ända sedan den nya pannan togs i drift uppmärksamats ett betydande antal fel och brister som i olika grad har påverkat pannans miljöprestanda och funktion i övrigt. Under hösten 2018 gjordes bedömningen att pannan uppfyllde i vart fall den miljöprestanda som framgår av köpeavtalet. Denna bild kom dock att ändras kort tid därefter när "nya" fel och brister, i flera fall rena design- och konstruktionsfel, upptäcktes och läget blev slutligen sådant att bolaget i november 2018 såg sig tvingat att häva avtalet med leverantören, detta i syfte att kunna åtgärda återstående problem med hjälp av andra leverantörer. Leverantören av pannan undandrog sig ansvaret för att åtgärda bristerna på ett sätt som gjorde situationen ohållbar för bolaget.

I slutet av maj 2019 inträffade så ett haveri i en matarskruv för bränsle till pannan som innebar att bränslet matades in ojämnt vilket gav en ojämn fördelning av bränslet över bädden. Detta ledde i sin tur till icke normal drift i pannan och till svårigheter att styra förbränningen så att utsläppen av CO låg inom de tillståndsgivna ramarna. Problemen med bränslematningen ledde till att bolaget blev

nödgar att under 2019 ansöka om en tidsbegränsad ändring av villkor 8. En sådan tidsbegränsad ändring godkändes av mark- och miljödomstolen i dom den 24 september 2019 i mål nr M 2650-19 och gällde fram till 31 december 2020. Bolaget behövde dock aldrig utnyttja det extra utrymme som medgavs genom den tillfälliga villkorsändringen utan kunde genom driftåtgärder tillse att utsläppen höll sig inom gränserna enligt det ordinarie villkoret.

Problemen fortsatte dock och bolaget beslutade därför under 2021 om en investering i pannan och byggde under underhållsstoppet i september 2021 om pannan. Ombyggnationen gjordes i syfte att få pannan i "avtalat skick" och i enlighet med de garantier som leverantören av pannan lämnade vid upphandlingen. Bland annat byggdes den felkonstruerade konvektionsdelen om med en robustare konstruktion med plåtstomme och murad kammare. Efter ombyggnationen tog arbetet med intrimningen tid vilket resulterade i högre utsläpp än normalt. Då bolaget riskerade att överskrida sitt gällande villkor ansökte bolaget på nytt om en tillfällig villkorsändring. Denna beviljades av domstolen i januari 2022. Det ska dock noteras att bolaget aldrig överskred det i tillståndet gällande villkoret och således aldrig behövde nyttja den tillfälliga ändringen.

Efter ombyggnationen av pannan i september 2021 och efter den efterföljande intrimningen av pannan har pannan fungerat fram tills i mars 2022 då det återigen upptäcktes ett läckage i konvektionsdelen på fastbränslepannan. Detta medförde ett två veckor långt stopp då alla tuber i pannan svetsades om. Fabriken kördes då på reducerad fart och massan fick torkas med fossil LNG som bränsle. Efter att driften pågått ett tag upptäcktes återigen under helgen vecka 24 att skruvarna i bränsleinmatningen började mata in bränslet på ett ojämnt vis vilket ledde till att CO utsläppen ökade. Från 19 juni - 27 juni 2022 har utsläppsvärdet överskridits tio dygn av tio möjliga. Bolagets leverantör, som byggde om pannan 2019, är på plats och arbetar med att lösa problemen. En av orsakerna till problematiken tros i dagsläget vara fel i styrningen i inmatningsskruvarna till bränsleinmatningen. Den 27 juni korrigerades en kurva som användes för justering av pannlast vilket tros ha

legat och stört styrningen. Efter detta går inmatningen jämnare och panntrycket är stabilare men de höga CO-värden har fortsatt.

Föreslagen villkorsändring

Erfarenheterna hittills av pannans drift visar att även under störda förhållanden är dygnsmedelvärden för CO över 500 mg/Nm³ sällsynta. Då felsökning pågår är det i dagsläget inte möjligt att säga när pannan kommer fungera optimalt.

Mot angiven bakgrund och för att ge tillräckligt utrymme för intrimning av den reparerade pannan yrkas att det tillfälligt höjda begränsningsvärdet för CO ska gälla till utgången av 2022.

Formella förutsättningar

Som framgått ovan beror de aktuella driftstörningarna ursprungligen på att den nya pannan varit felkonstruerad och att bolaget varit nödgad att bygga om pannan för att få den i avtalat skick.

Enligt bolagets uppfattning är de omständigheter som framgår ovan och som innebär svårigheter att innehålla begränsningsvärdet för CO, sådana omständigheter som inte rimligen kunnat förutses när tillståndet meddelades och som därför kan läggas till grund för en villkorsändring enligt 24 kap 13 § 2 p miljöbalken.

Konsekvenser för miljön

Som framgår av ingiven rapport A ligger utsläppen till luft av CO från den nya pannan klart under begränsningsvärdet enligt villkor 8 vid normala driftbetingelser. För perioden januari till och med maj 2022 ligger månadsmedelvärdet på 152,6 mg/Nm³ (vid 6 procent syrehalt).

Utsläppen kan också jämföras med vad som gällde för den tidigare fastbränslepannan där begränsningsvärdet för den avslutande driftperioden (om pannan hade använts efter den 1 juli 2018) låg på 1 500 mg/m³ normal torr gas vid 6 procent

syrehalt i rökgasen som årsmedelvärde och som månadsmedelvärde. Villkoret var uppfyllt om årsmedelvärdet och minst tio av månadsmedelvärdena under ett kalenderår klarade begränsningsvärdet.

Den gamla pannan togs emellertid ur drift under hösten 2017 och utsläppen från den nya pannan ligger vid normal drift på mindre än en tiondel av utsläppen från den gamla pannan. Även toppvärden för CO utsläpp per dygn vid störd drift ligger betydligt under de som kunde uppstå från den gamla pannan vilket även gäller för de dygn som den nya pannan har haft driftproblem.

De ökade utsläppen som uppstått och eventuellt kan uppstå under den tid arbetet med att åtgärda felet ligger klart under de genomsnittliga utsläpp som kommer från den gamla pannan. Det är därför mycket osannolikt att någon negativ miljöeffekt av betydelse uppstått av dessa utsläpp och det finns inte heller några indikationer på att sådana effekter skulle ha inträffat. Inte heller förväntas några negativa miljöeffekter av betydelse om begränsningsvärdet tillfälligt höjs i enlighet med brukets yrkande.

Avslutningsvis i denna del vill bolaget framhålla att Europaparlamentets och rådets Direktiv (EU) 2015/2193 av den 25 november 2015 om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från medelstora förbränningsanläggningar (pannor mellan 5 och 20 MW) inte innehåller några "begränsningsvärden" för CO. I övrigt kan konstateras att pannan, som är av typ bubblande bädd, försedd med elektrofilter för stoftavskiljning, och förberedd för SNCR teknik för att reducera NO_x, i alla relevanta delar uppfyller kraven på "bästa möjliga/tillgängliga teknik" enligt såväl miljöbalken som EU:s regelverk.

Ansökan om ändring av provisorisk föreskrift avseende utsläpp till vatten

Grunder

Som framgår av ingiven rapport B (domstolens aktbilaga 3; domstolens anmärkning), har det inträffat ett flertal händelser som negativt har påverkat den biologiska reningen vilka har fått till följd att funktionen periodvis har varit kraftigt nedsatt. Sedan sommaren 2021 har det anaeroba reningssteget varit avstängt då ett

läckage upptäcktes i reaktortanken. Täkningsmassan inuti reaktortanken har reagerat med gasen vilket har lett till att tanken eroderat sönder och börjat läcka ut gas. Leverantören försökte under hösten 2021 reparera tanken men detta lyckades inte då tätningsmassan krävde en viss minimitemperatur. Bolaget har sedermera tömt reaktortanken och tagit bort samtliga eroderade delar. Det har i samband med detta gjorts analyser som visar att tätningsmassan inte fungerar vid det pH-värde som gasen har. I dagsläget (juni 2022) håller tanken på att tätas på nytt med en annan typ av tätningsmassa. Detta arbete kommer vara klart under sommaren 2022 så att anaerobin återigen kan tas i drift i september 2022.

Bolagets utsläppsvärden under januari - mars 2022 låg på en normal nivå men i april 2022 fick bolaget problem med flera av biodammens luftare. Fyra av sex luftare havererade och skickades på reparation. Detta ledde till några veckor med bara två luftare och en mycket låg syrehalt i biodammen. En av luftarna reparerades och installerades igen den 10 juni 2022 och då ökade syrehalten något. Men reparationen av tre återstående luftarna har stött på en del problem då kriget i Ukraina gör att leverantören har svårt att få tag på reservdelar. För närvarande är det minst sju veckors leveranstid på den kabel som behöves. Beställning av en ytterligare luftare har gjorts men det är även långa leveranstider för denna. I dagsläget kan bolaget inte bedöma när de resterande luftarna kan vara på plats men utgår från att dessa kommer vara på plats under juli—augusti.

Bolagets yrkande i denna del överensstämmer med den tillfälliga ändringen av den provisoriska föreskriften som tidigare har prövats i domstolens mål nr M 2064-18 och M 4913-20.

Formella förutsättningar

Av bland annat dåvarande Miljööverdomstolens avgörande MÖD 2006:39 framgår att ändring av en beslutad provisorisk föreskrift inte förutsätter att det föreligger sådana omständigheter som enligt 24 kap. 8 § miljöbalken krävs för ändra ett slutligt villkor. Ett av syftena med provisoriska föreskrifter är just att de under löpande provotid ska kunna anpassas efter rådande förhållanden.

Enligt bolagets uppfattning är emellertid de omständigheter som framgår ovan och som innebär svårigheter att innehålla begränsningsvärdet för COD under kalenderåret 2022, också sådana omständigheter som inte rimligen kunnat förutses och som därför även hade kunnat läggas till grund för en villkorsändring enligt 24 kap. 8 § miljöbalken.

Konsekvenser för miljön

Emissionen av organiskt material mätt som TOC från Rottneros Bruk till recipienten har legat på nivån knappa 1 000 till ca 1 200 ton TOC per år. Den beräknade tillfälligt högre emissionsnivån av TOC under 2022, kan komma att uppgå till ca 1 500 ton per år. Denna tillfälliga ökning ligger inom den "naturliga" variationen i Rottnans tillförsel av organiskt material till recipienten som är 2 000 — 3 000 ton per år. Syrgashalten i Mellan-Fryken har klassats som hög status enligt VISS och även bottenfaunan indikerar syrerikt tillstånd och klassas som hög status.

Sammantaget bedöms risken för negativa effekter i recipienten av de förhöjda utsläpp av COD/TOC som inträffat respektive kan komma att inträffa och som ligger till grund för denna ansökan, som ringa. Den nu ansökta tidsbegränsade "villkorsändringen" för 2022 gällande COD äventyrar inte heller möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormen för ekologisk status.

Sammanfattning och avslutande synpunkter

Av redogörelsen ovan och av ingiven rapport A framgår att det finns en påtaglig risk att utsläppen av CO till luft från fastbränslepannan under 2022 kan komma att överstiga gällande begränsningsvärde mer än tillåtna 5 procent av drifttiden. Vidare framgår det av redogörelsen ovan och av ingiven rapport B att det finns en risk att utsläppen av COD under 2022 kan komma att överstiga gällande begränsningsvärde.

Bolaget har vidtagit flertalet åtgärder för att komma till rätta med problemen. För att undvika villkorsöverskridanden eller överskridande av de provisoriska föreskrifterna och för att undvika att bolaget tvingas reducera produktionen kraftigt med de allvarliga marknadseffekter detta kan få, yrkar bolaget i enlighet med vad som angetts ovan. Några direkta miljökonsekvenser med anledning av detta bedöms inte att ske.

INKOMNA YTTRANDEN

Länsstyrelsen i Värmland län (länsstyrelsen) har medgett att bolagets ansökan om tillfälliga villkorsändringar beviljas samt har anfört följande.

Länsstyrelsen har haft en kontinuerlig dialog med bolaget angående driftstörningarna på biopannan och nu senast de havererade bottenluftarna i reningsanläggningen. Länsstyrelsen delar bolagets syn på att bolaget näppeligen kunde ha förutsett dessa problem när tillståndet gavs. Som det måste förstås så är bolagets problem med biopannan och bioreningen således en sådan omständighet som inte hade kunnat förutsägas vid den tidpunkt då tillståndet gavs. Därmed finns skäl för att bevilja bolagets ansökan om tillfällig villkorsändring under 2022.

Miljö- och bygglovsnämnden i Sunne kommun (nämnden) har angett att den anser att bolagets ansökan om tillfällig villkorsändring avseende kolmonoxid bör beviljas samt därutöver anfört följande.

Bolaget har haft återkommande problem med pannan sedan den köptes in vilket påverkat pannas miljöprestanda. Att under en period öka utsläppen för att sedan få till en stabil produktion med lägre och stabilare utsläpp gör att miljönyttan av åtgärden är övervägande positiv.

DOMSKÄL

Bolaget och länsstyrelsen har angett att de inträffade driftstörningarna i den nya fastbränslepannan och den uppgraderade reningsanläggningen inte hade kunnat

förutses när tillståndet meddelades samt att de därmed utgör skäl att bifalla bolagets förevarande ansökan om tidsbegränsad ändring av såväl villkor 8 som av de provisoriska föreskrifterna P8 och P9. Mark- och miljödomstolen delar denna uppfattning. Utredningen ger vidare stöd för att ett ökat utsläpp av kolmonoxid respektive COD i enlighet med bolagets yrkanden inte kan antas medföra annat än ringa effekter på miljön. Såvitt avser yrkad ändring av villkor 8 framstår den begärda tiden för att få nämnda panna att fungera utan de nu aktuella driftstörningarna också som rimlig.

Det ovan angivna innebär att det föreligger förutsättningar att bifalla bolagets ändringsyrkanden i enlighet med vad som framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (MMD-01)

Överklagande senast den 20 oktober 2022.

Bodil Svensson

Gunnar Barrefors

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Bodil Svensson, ordförande, och tekniska rådet Gunnar Barrefors.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.